

activities/simple-strategies-academics-can-use-to-help-students-improve-their-writing-skills, retrieved: 10.07.2015.

8. Murray, D. M. A writer teaches writing /2nd ed. – Boston: Houghton Mifflin, 1985.
9. Strategies for academic writing, available at: <http://www.esc.edu/online-writing-center/resources/academic-writing/strategies-for-academic-writing/>, retrieved: 5.12.2015.

Резюме

В статті розглядаються труднощі, пов'язані з написанням різних видів письмових робіт, зокрема, творів, есе та ін., англійською мовою. Було виявлено, що рівень їх якості з кожним роком знижується. Одними з головних причин цієї ситуації є те, що студентам бракує практики, також – вони недостатньо ознайомлені з особливостями створення письмових робіт. Спостереження показують, що студенти не усвідомлюють, що написання будь-якої роботи – це процес, який потребує витрат часу. Вміле написання певного письмового тексту є когнітивною складністю, адже включає одночасну перевірку пам'яті, мови, мисленнєвих здібностей. Можна дійти висновку, що покращення мислення веде до вдосконалення письмових навичок. Варто зазначити, що студенти переважно не помічають своїх помилок. Тому зусилля повинні бути спрямовані на те, щоб виховати в них здатність до самокорекції, а це можливо лише в тому випадку, якщо вони навчаться помічати свої помилки.

УДК 81'243: 372.8: 78

МУЗИКА У ВИКЛАДАННІ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Мишко С.А.

ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

Постановка проблеми та її визначення. Світові стандарти сучасної освіти спрямовані на підготовку освіченої, творчо розвиненої людини, здатної адаптуватися в сучасному соціально-економічному оточенні. Вимоги до знання англійської мови, яка є одним із показників успішності та освіченості людини, вимагають підвищення ефективності її викладання у вищих навчальних закладах. Найважливішою умовою, яка забезпечує ефективність процесу навчання і виховання є емоції, які стимулюють пізнавальні процеси людини. Дослідження доводять, що особливе значення для підвищення ефективності та посилення мотивації вивчення іноземних мов має цілеспрямований вплив на емоційну

пам'ять. Одним із ефективних засобів вивчення іноземної мови, який характеризується сильним психофізіологічним впливом, є музика. У роботах Н.Білоножко, О.Карпенко, О.П.Кирпичникової, Г.Синькевич розглядається використання віршовано-пісенних матеріалів у вивченні іноземних мов у середніх школах. Певні аспекти даної проблеми аналізуються у роботах зарубіжних дослідників К.Біер, Д.Гріффі, Т.Мерфі та Дж.Хармера.

Актуальність. Слід підкреслити, що хоча музика і використовується на практичних заняттях з іноземних мов, немає системного підходу до даного методу навчання, а також комплексного теоретичного дослідження та обґрунтування даної проблеми у сучасній вітчизняній методиці викладання іноземних мов. **Метою** нашого дослідження є виявлення ефективності використання музичного матеріалу в процесі викладання іноземних мов у вищих навчальних закладах, а **завданням** – критичний аналіз використання англійських пісень для розвитку основних видів мовленнєвої діяльності.

Матеріалом дослідження слугували статті українських та зарубіжних дослідників, присвячені проблемам використання музичних матеріалів у вивченні іноземних мов та практика викладання іноземних мов на факультеті «Міжнародної політики, менеджменту та бізнесу» УжНУ.

Виклад основного матеріалу та отримані висновки. Одними з найважливіших факторів при вивченні іноземних мов є зацікавленість студентів та мотивація. Використання музики при вивченні іноземної мови сприяє підвищенню зацікавленості студентів, робить процес навчання більш приємним. Музика є частиною життя студентів, і навіть студенти початкового рівня люблять слухати музику з текстами англійською мовою і підспівують пісні більш вільно, ніж вони розмовляють іноземною мовою, що допомагає зламати мовні бар'єри і дозволяє студентам краще ставитися до свого викладача та сокурсників.

Американські вчені провели дослідження щодо впливу музики на рівень інтелектуального розвитку і прийшли до висновку, що у студентів, які перед тестуванням слухали музику В.А.Моцарта, результати теста IQ були вищими.

Дослідник Д.Кемпбелл стверджував, що музика покращує пам'ять, аргументацію, просторову уяву та логічне мислення. На його думку, під впливом музики, яка підвищує рівень катехоламінів і серотоніну, нейротрансмітери беруть участь у процесах навчання. Дж.Хармер підкреслював, що музика може забезпечити задовільний зв'язок між світом дозвілля та світом навчання [12].

Слід наголосити, що викладачам необхідно ретельно готуватися до проведення практичних занять з використанням музичного матеріалу, відбираючи твори та неодноразово прослуховуючи їх з метою підбору матеріалу, який відповідає темі заняття, при цьому необхідно враховувати рівень володіння мовою та вік студентів для досягнення бажаного результату. К.Біер пропонує цікавий, на наш погляд, підбір музичного матеріалу для роботи з різними видами вправ:

- а) граматичними – В.А.Моцарт, Й.Гайдн, І.С.Бах;
- б) вправи на розвиток уяви – М.Равель, К.Дебюссі;

в) сучасні події – реп та етнічна музика;

г) обговорення «серйозних питань» – Л.В.Бетховен, І.Брамс[6].

Однією з вправ з використанням музичного матеріалу може бути наступна – ми пропонуємо студентам прослухати певний музичний твір, наприклад композитора-романтика, та описати, що вони уявляли, використовуючи певні часові форми дієслів. Подібні вправи сприяють розвитку навичок творчого письма. Студентам даються домашні завдання наступного типу – підібрати музичний матеріал (час прослуховування не більше двох хвилин), описати його та представити для обговорення в групі; кожному студенту підібрати свій матеріал(не більше хвилини), здати описання викладачу та під час прослуховування визначити, який опис відповідає музиці.

Слід зазначити, що під час проведення практичних занять з іноземних мов з використанням музичного матеріалу викладачі частіше всього використовують пісні. Д.Гріффі стверджує, що ніхто не знає, чому пісні настільки потужні, але всі знають, що вони такими є насправді [7, с.4]. Пісні містять в собі як владу музики, так і силу лірики. Вони захоплюють нашу уяву, емоції та інтелект з однаковою силою, незалежно від нашої мовної приналежності [8, с.2]. К.Шопп виділяє наступні причини використання пісень у процесі викладання іноземних мов: емоційні, когнітивні та лінгвістичні, які переплітаються між собою і дозволяють продемонструвати цінність даного виду занять [11].

Викладачі іноземних мов дуже часто використовують пісні з метою введення нової лексики, так як вони сприяють її засвоєнню у контексті. Американськими вченими було проведене дослідження, метою якого було виявлення рівня засвоєння та збереження у пам'яті нового лексичного матеріалу учнями двох груп, при чому в першій групі учнів навчали лексиці традиційними методами, а у другій – за допомогою пісень. Після 12 тижнів навчання учні виконали стандартизовані лексичні тести. Результати другої групи були значно кращими. Дослідники вважають, що саме музика та її компоненти – ритм, мелодія, наголос та звук активізують різні частини мозку, відповідальні за запам'ятовування [13]. Таким чином, слова та фрази, які вводяться за допомогою пісень, легше запам'ятовуються та зберігаються в нашій пам'яті набагато довше.

Однак, необхідно спрямовувати роботу не лише на розширення словникового запасу, а й ставити певні фонетичні та граматичні завдання. Вчені з'ясували, що музичний слух та увага тісно пов'язані з розвитком артикуляційного апарату. Розучування і виконання коротких, нескладних по мелодійному малюнку, але з чітким ритмом, з частими повторами пісень допомагають швидше і надовго запам'ятати артикуляцію, наголоси, вимову звуків і слів.

Використання пісень сприяє покращенню вимови, адже вони є автентичним зразком мови з усіма її «пастками» – різною довжиною голосних звуків, різною вимовою деяких слів, а також особливостями зв'язного мовлення. Слід підкреслити, що дуже часто, особливо на початкових етапах навчання іноземним мовам, студенти вчать слова, вимовляючи їх відокремлено, а не в контексті і, таким чином, звикають до ідеальної вимови. Однак, носії мови, як правило,

з'єднують слова, деякі зі звуків відрізняються від тих, які вивчили студенти, і, таким чином, вони можуть стати більш важкими для розпізнавання. Ми поділяємо думку Ш.Ріксон, яка підкреслює, що не слід занадто концентруватись на вимові окремих слів без контексту [10, с.39]. Крім того, студенти часто вважають скорочення неправильними, такими, що можуть вживатися лише у розмовній мові. Студентам можна запропонувати послухати виконавців із США та Великої Британії та визначити відмінності між варіантами мови. Слід підкреслити, що саме робота з піснями допомагає студентам опанувати навички сприймання на слух різних видів текстів та різновидів сучасної англійської мови. На нашу думку, використання пісень сприятиме розвитку навичок зв'язного мовлення.

Ми вважаємо, що недостатньо уваги приділяється використанню музичного матеріалу, зокрема пісень, при проведенні аудіювання, при чому можуть бути використані ті ж самі види вправ, що і при традиційному аудіюванні, а зацікавленість студентів може бути значно вищою.

Одним із важливих принципів успішного вивчення іноземних мов є принцип повторення. Ми цілком поділяємо точку зору Т.Мерфі відповідно до якої саме пісні можуть активізувати механізм повторення, адже використання інших видів вправ на повторення може зробити практичне заняття нудним, а улюблену пісню можна повторювати знову і знову з однаковим задоволенням. Т.Мерфі підкреслює, що музика має потенціал змінювати атмосферу, маючи на увазі атмосферу в аудиторії. На його думку, музика надає енергії та запалює зображення, коли студенти скаржаться, що не знають, про що писати [9, с.37]

Цікавою, на наш погляд, є методологія, розроблена Г.К.Лозановим з Болгарії – так звана «суггестопедія», яка претендує на створення гіпермнезії, тобто відмінної пам'яті. Навчання іноземній мові, відповідно до цієї методології, супроводжується музикою. Так, наприклад, студентам роздаються тексти та переклад діалогів і надається можливість прослухати їх двічі – у сповільненому та нормальному темпі у супроводі класичної музики. На думку автора, музика може залучати до роботи відповідну півкулю головного мозку і робити навчання більш цілісним досвідом [5].

Ми цілком погоджуємося, що регулярне використання пісень на заняттях з іноземних мов може допомогти зменшити або навіть повністю усунути деякі з негативних чинників, що перешкоджають засвоєнню мов, адже пісні більшою мірою, ніж інші традиційні методи навчання, пробуджують інтерес студентів через їх відмінність від традиційних методів викладання. Вони збагачують вправи і запобігають почуттю одноманітності під час занять [12]. Завдяки використанню музики і ритму значно поліпшується психологічний клімат, зникає напруга, підвищується емоційний тонус студентів, підтримується інтерес до предмета. Студенти відчувають себе більш впевнено і комфортно.

Слід підкреслити, що англійські пісні можна використовувати для розвитку всіх видів мовленнєвої діяльності. Тематичні пісні можуть стати предметом обговорення і, навіть, початком дискусії по певній проблемі. Особливу увагу слід звернути на культурне підґрунтя пісень. Пісні іноземною мовою завжди

наповнені енергетикою цієї мови, її народу. Кожна мова має свій ритм, свої відтінки звуків, і через музику простіше розкрити красу мови та зрозуміти, як інший народ висловлює різні емоції. Слухаючи англійську музику та виконуючі певні завдання, ми знайомимо студентів з культурою англомовних країн, особливостями традицій та національними рисами народностей, які там проживають. Таким чином, використання пісень на заняттях з іноземних мов можна розглядати як один із засобів знайомства з іншими культурами в рамках полікультурної освіти.

Література

1. Білоножко Н. Використання музичних виражальних засобів у процесі навчання англійській мові// Іноземні мови. - 2001. - №4. – С. 16.
2. Карпенко О. Вивчення іноземної мови через пісню і музику // Англійська мова і література. - 2004. - №12. – С. 2 – 3.
3. Кирпичникова О. П. Роль музики та пісень у навчанні англійської мови // Іноземні мови у школі. - 1990. - № 5. – С. 45 – 48.
4. Синькевич Г. Песня на уроке английского языка // Иностранные языки в школе. - 2002. - №1. – С.52
5. Суггестопедия при обучении иностранным языкам // Методы интенсивного обучения иностранным языкам. – Вып. 1. – М., 1973. – С. 9-17.
6. Beare K. Using Music in the ESL Classroom - English as 2nd Language Using Music in the ESL Classroom - English as 2nd Language.[Електронний ресурс] / Beare K. – Режим доступу: <http://esl.about.com/od/esleflteachingtechnique/a/brainmusic.htm>
7. Griffiee D. T. Songs in Action. – Hertfordshire: Prentice Hall International, 1995. – 105p.
8. Holmes V.L. and Moulton, M.R. Writing Simple Poems: Pattern Poetry for Language Acquisition. – Cambridge: Cambridge University Press, 2001. – 86p.
9. Murphey T. Music and Songs. – Oxford: Oxford University Press, 1992. – 160 p.
10. Rixon S. Developing Listening Skills. – London and Basingstoke: Macmillan Publishers Ltd., 1986. – 237p.
11. Schoepp K. Reasons for Using Songs in the ESL/EFL Classroom// The Internet TESL Journal, Vol. VII, No. 2, February 2001[Електронний ресурс] / Schoepp K. – Режим доступу: <http://iteslj.org/Articles/Schoepp-Songs.html>
12. The song as a special vocabulary teaching tool [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.motivationraising.com/song-vocabulary-teaching-tool>
13. Using Music to Teach Vocabulary Improves Attitude and Retention [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://neuronetlearning.com/blog/using-music-to-teach-vocabulary-improves-attitude-and-retention/>
14. Using Songs in the ESL Classroom[Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.esl-lounge.com/songstop.php>

Summary

The article deals with the problems of using music in teaching ESL. The author underlines that English songs can be used for a wide variety of ESL learning and teaching activities as they provide the authentic language with all its „traps“ and can positively influence our students' motivation. Listening to English music and performing certain tasks, we acquaint our students with the culture of the English-speaking countries, their customs and traditions.

УДК – 378:371.315:81'243

ПРОЕКТНА МЕТОДИКА У ВИКЛАДАННІ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Пітра Н.В.

ДВНЗ „Ужгородський національний університет”

У статті розглядаються основні різновиди методу проектів, визначаються характерні особливості методу, аналізуються вимоги щодо організації проектної діяльності студентів. Представлено різні аспекти використання методу проектів, його етапи та види робіт. Проаналізовано вплив методу на комунікативні здібності студентів, рівень їхнього практичного володіння іноземною мовою. Доведено, що саме проектна методика спрямована на розвиток творчих здібностей студента, стимулювання його самостійної продуктивної навчальної діяльності.

Постановка проблеми та її визначення. До викладачів іноземної мови висуваються більш високі вимоги щодо викладання. На сучасному етапі необхідною умовою навчання є впровадження таких методик, які б більш ефективно розкривали потенціал студентів, їх інтелектуальні, творчі та моральні якості та сприяли підвищенню мотивації до вивчення іноземної мови, активізували їх пізнавальну діяльність, спонукали до творчого пошуку та самовдосконалення. Іноземна мова як навчальна дисципліна сприяє створенню умов необхідних для розвитку культурних та особистісних якостей студентів.

Актуальність. Загально відомо, що на різних етапах розвитку суспільства кожне покоління повинно володіти іноземними мовами значно краще, ніж попереднє. На сучасному етапі розвитку України до учнів ставляться нові вимоги щодо володіння іноземною мовою, з'являється необхідність у якісній зміні процесу викладання для покращення професійної підготовки учнів. Сучасний